

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danne-Virke et Tids-Skrift. Andet Bind

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danne-Virke et Tids-Skrift. Andet Bind", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. l. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_306-txt-shoot-idm137/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

hvor selv Kællen slaar det paa Ragen ved Siden af den Midings, der bagvaskede Danmark, forstjænt den nemlig ved min alt for tidlige og højrøstede Kosfang over Norges Land, mit alt for lyse Haab om dens Bedrifter. Imidlertid, det maa ikke fortryde mig, paa denne Maade at have forsøgt Danmarks politiske Forbrydelser imod Norge, snarere skulde det fortryde mig, derved at have nedsat mit Fædreland, men sandt at sige, er det først i den sidste Tid jeg har lært at adskille Norge fra mit Fædreland, og at jeg troede, der var mere af Fædrenes gode Land i Norge end i Danmark, var en Billedtrelse jeg bestod med de bedste Danke, og som i det Ringeste ikke udsprang af Forgævelse i sit Gaet. At jeg ikke, selv i min højeste Regisstring for Norge, undlod at advare mod Stærktigheden paa Hjeldet, der blæste ad Marken, det skal være min Forbrydelse, men det er mit Forvær, thi det beviser, at jeg vilde baade Danmark og Norge vel. At jeg endnu har netop det samme store Haab om Norge, som fordem, og ser kun dens Opfyldelse udsat, det stadfæster den gamle Erfaring, at man i Skoven er ikke nær saa udsat for at dreies af Vinden som paa Hjeldet, men at Haabet aldrig opfyldes, dersom Norge ikke lærer at takke Gud for Calmar-Unionen, og finde, ikke min Advarsel for streng, men mit Haab for blomstrende, det kan jeg ikke undlade at gientage, og Beviset er jo overflødig, da det kun er i christen Jord mit Haab kan blomstre.

I det jeg nu saaledes gaar Nationalbladet og andet Utrud forbi, vender jeg mig igien til Dannevirke, og skulde jeg fortryde Noget af hvad dette indeholder, maatte det vel være Niimbrevet, som maaskee har skaffet det et Par Røbere, men

mig adskillige Ubehageligheder, blandt hvilke den Erfaring ikke er den ringeste, at jeg har mærket, der vil meget til at blive ret forstaaet i Danmark. Saavidt jeg nemlig har kunnet spore, meende de fleste Læsere, ligesom han der vilde lære mig at læse, at min Hensigt med det Hele var at gøre Nar ad en ubetydelig Bog, og skælde dens Forfatter ud, da jeg derimod meende, ret klart at have lagt min Hensigt for Dagen, den nemlig: paa den ene Side at stille Døgnets hele Tulepøg og samtlige Nyaarsløser i det fortjente Lyb, og paa den anden Side minde om, at det attende Aarhundrede selv plantede det Tuletræ, som nu i det nittende bærer sine følgesige Frugter, og vil bære dem endnu langt beedstere, dersom det ikke med Rod opprykkes, dersom ikke en alvorlig Tankemaade og Opdragelse, grundig Bidskabelighed, og fort sagt, dersom ikke sand og levende Christendom vender tilbage. Ulyst til at høre og betænke denne Sandhed maa ustridig have hidraget mest til denne underlige Misforstand, og det gjør mig ondt, ligesom jeg heller ikke veed, hvorledes man skal skrive synlig poetisk Satire efter Tidens Lær, naar man ikke kan tale poetisk, uden at misforstaaes prosaisk, og dog har særdeles Uffke for i litteraire Handeler at tage mindste Hensyn paa Personer, uden forsaavidt de føres i Pennen. Det forunderligste er, at man, paa samme Tid, som man opløster Holbergs Satire til Skyerne, teer sig saa pæn og fippet, men det maa da komme af, at man enten roser hvad man ikke kiender, eller mener, det kunde være godt nok til Fædrene at faae det droit, men med Hørens maa man fare læmpelig, i hvad de saa giver, netop den samme Grundsetning, hvormed man har forfattet Moral, Pædagogik og dem, hvis Under man nu sukker over.

det vil jeg bemærke, at naar jeg har kaldt mine Betragtninger over Et og Andet: *Afhændinger*, da fulgde jeg blot en seilaglig Talebrug, som jeg først nylig er kommet efter; thi selv, naar man ikke tager Debet i allerstrængeste Bemærkelse, da der vil meget til at fyldestgjøre det, bør det dog altid betyde et Arbejde, hvorpaa Forsfatteren mener at have lagt den sidste Haand, saa han nu maa afhænde det til Historien, som det er. Mine Betragtninger har jeg derimod stede anseet, og, som man kan see, udgivet for blot foreløbige Blif og Blik og Tilberedelser, som, hvis de og skulde blive tagne i Beslag af Historien, aldrig maae ansees for noget, jeg saaledes agtede at afhænde.

Vi Gud, da skal næste Bind aabnes med en Betragtning over de tre store Grund Ideer: Sandhed, Størhed og Skønhed, hvorved vi da, mener jeg, drives til Historien for der at finde Posse, Koni og Vidskab. Historien kommer da vel ud med Sproget, og baner os Vej til de verdslige Forhold, hvor vi vel finde Folk, om just ikke altid voagne, dog selv hjerne.

I denne Anledning falder det mig ind, at det Eneste jeg har seet om mine Betragtninger i Dannevirke stod i *Maribo Avis*, og uden naturligtvis at turde inblade mig i Kamp med den om min Synsmåde, som er, altid at see paa *Nansen*, vil jeg, for Provincialismens Skyld, anmærke, at *Land-Seer* uidentical i en af *Hollands Egne* maa være et Skieldbord, og *Kiob: Hov* ved ventelig sammensæts et Hædersnaavn. Derefter som disse Linier skulde komme *Uoiens lærde Patron* for *Die*, tjende han mig maaskee med *Under-*

retning om, hvorvidt jeg har gjort rigtig, og hvad det er for en *Egn*, hvor man betragter *Tingene* saa reelt.

At jeg, i det nu snart forløbne Aar, ikke har modtaget et eneste Bidrag til *Dannevirke*, maa jeg dog ogsaa anmærke, som en af de *Dymundringer* jeg har saact nok af, men da det jo ogsaa let kunde hænde sig, jeg ikke havde indviklet, hvad man vilde sendt mig, kan man sige, det er min egen Skyld, og ansee det for en blot Formalitet, naar jeg her gjentager min Erklæring: at ethvert Bidrag, som jeg finder stemmende med *Skriftens* *And*, skal være mig inderlig velkomment! Kun saameget kan jeg forfukke, at det er mit ramme Alvor, og at, uagtet jeg stede mere anseer Udgivelsen af mit Skrift for en Begravelse, det dog, som strøbeligt *Monneke*, gjør mig ondt, at *Ingen*, i *Dylandsens* *Haab*, vil lægge sine *Beet* ved *Siden* af mine. Imidlertid, naar alt først er, som det er, fortænkter jeg *Ingen* deri, særdeles, siden jeg heller ingen *Leen* puffer i min *Grav*, om hvilk jeg ikke har det samme *Haab*, som om mine egne.

Jeg veed nu ikke, hvad jeg dennegang skulde mere have at sige mine Læsere, uden det skulde være en *Bøn* om, at de vilde belabe sig paa, her efter at støde tiere og stærkere paa *Bibelen* i *Dannevirke*, thi min *Troe* og min *Bibel* vil jeg have med i min *Grav*. Det Dørlige vil Læseren selv see i de følgende Bind, hvis han ikke finder det *Høgest* i *Lide* at affige Skriftet og dermed sig for *Skabe* at tage vare. I al Fald indseer den bitlige Læser lettelig, at hvis jeg oplever *Jubel-* *Festen*, kan jeg umulig overleve den, uden at have

